

VERBONDEN, SLAGVAARDIG, DUURZAAM Collegeprogramma Amersfoort 2010-2014

10 april 2010

De fracties van BPA, VVD, D66 en GroenLinks, winnaars in de gemeenteraadsverkiezingen van 2010, hebben elkaar gevonden op een gemeenschappelijke inhoud, ambitie en stijl. In het begin onwennig, maar gaandeweg enthousiaster en met groeiend onderling vertrouwen is in dit akkoord de basis gelegd voor de aanpak van grote opgaven in de komende jaren. De aangekondigde bezuinigingen zijn ongekend omvangrijk en zullen zwaar vallen, zowel voor de stad als voor ons bestuur. Toch gaan wij daarmee aan de slag, met nieuw elan en vanuit een nieuwe filosofie. Met een open bestuursstijl die meer ruimte geeft aan de eigen kracht van burgers in de stad en in bescheidenheid over de rol van de overheid.

Centrale waarden die wij delen zijn **verbondenheid**, **slagvaardigheid** en **duurzaamheid**, die hieronder worden toegelicht.

Verderop (1) onze ambities voor een nieuwe **bestuursstijl** en 'Amersfoort 2.0' en daarna (2) **veiligheid**; (3) **wijken, wonen, welzijn**; (4) **mobiliteit**; (5) **ruimtelijke ontwikkeling en projecten**, incl. Amersfoort Vernieuwt en Vathorst; (6) **werk**; (7) **jeugd, onderwijs, sport**; (8) **cultureel klimaat + stadshart**; (9) **duurzaamheid**; (10) **financiën** en public affairs.

Verbonden (samenleving, mensen, stad: ruimte voor eigen kracht)

Wij zijn in Amersfoort met elkaar en met de stad verbonden. Vanuit die onderlinge verbondenheid is onze samenleving tot veel in staat. Die eigen kracht willen wij meer ruimte geven. Bewoners, ondernemers en organisaties krijgen in Amersfoort de vrijheid om zich te ontplooiën. Om met elkaar in gesprek te gaan, verbindingen te leggen en initiatieven te nemen. Mensen zijn mondig, hebben talent, en kunnen verantwoordelijkheid dragen. Mensen zijn prima in staat om samen beslissingen te nemen over zaken die spelen in hun directe leefomgeving.

Wij leven in prachtige stad, met een rijke historie en een sterke toekomst. De kracht van Amersfoort zit in de mensen zelf. De overheid moet deze kracht stimuleren en benutten, en niet laten vastlopen in voorschriften of voor-eigen-bestwil bemoeienis. Maar we willen wel *samen* leven. Waar verantwoordelijkheid en tolerantie ontbreken en de samenleving verloedert naar discriminatie of ongebreideld eigenbelang, moeten burgers elkaar aanspreken en moet de overheid stevig handhaven.

Verantwoordelijkheid nemen voor datgene waarmee (of met wie) je bent verbonden betekent daarnaast: niet vooruitschuiven naar de toekomst of afwentelen op anderen. Echte verbondenheid uit zich in ruimte geven, maar ook in het staan voor je zaak.

Slagvaardig (slagvaardig bestuur dat luistert én knopen doorhakt)

Het gemeentebestuur is er voor de stad en niet andersom. Een stad als Amersfoort mag slagvaardigheid en kwaliteit verwachten, zowel van het bestuur als van de organisatie. Het aantal wethouders brengen wij terug van zes naar vier. Politieke knopen schuiven wij niet voor ons uit maar hakken wij door. Zorgvuldig en afgewogen, dat wél. Bijvoorbeeld ten

aanzien van de ontsluiting van Amersfoort West, de golfbaan in Hoogland West, de bebouwing van de Elisabethlocatie, of de bezuinigingsopgave.

Amersfoort heeft recht op een attente, transparante overheid, met oog voor wat doelmatig en doeltreffend is. Die doortastend is en voorop loopt in de wijze waarop het werk wordt gedaan. Een overheid die mensen betreft en tegelijk pragmatisch en slagvaardig is. Dus ook duidelijk maakt waar participatie niet aan de orde is, of een gepasseerd station.

Een slagvaardige overheid die mensen in hun waarde laat biedt zorg aan hen die dat nodig hebben, maar maakt van een vangnet meteen een trampoline. Zodat mensen waar dat kan weer op de been geholpen worden, emanciperen, en vooruit komen. Een slagvaardige overheid geeft vertrouwen, maar spreekt ook aan. Alleen zo wordt de gemeente weer een vertrouwd deel van de gemeenschap waar zij uit voortkomt.

Duurzaam (toekomstgericht en economisch/ ecologisch/ sociaal-cultureel in balans)

Een levenskrachtige stad wil gezond blijven. Met een financiële huishouding die in balans is. Dat wordt de komende jaren een forse inspanning. Nu de tering naar de nering moet worden gezet, willen wij met de nodige durf de moeilijke vragen aangaan. Een discussie over rol en taken van de gemeente kan leiden tot nieuwe samenwerkingsverbanden vanuit een nieuwe visie. Bezuinigen en innovatie gaan wat ons betreft hand in hand.

Het durven kiezen voor échte oplossingen is nodig om vitaal en duurzaam te blijven. Want alleen duurzame oplossingen hebben toekomst. De sociaal-culturele, ecologische en economische samenhang van elke maatregel is in beeld. Zodat gemaakte keuzen ook verantwoord en in balans zijn. Een ieder met gezond verstand zal onderschrijven dat je met afschuiven of verwaarlozen op den duur altijd duurder uit bent. Wij gunnen Amersfoort een gezonde, duurzame toekomst.

Namens de fractie van de BPA:

.....
dhr. Ben Stoelinga

Namens de fractie van de VVD:

.....
dhr. Manfred Vogels

Namens de fractie van D66:

.....
dhr. Pim van den Berg

Namens de fractie van GroenLinks:

.....
dhr. Sebastiaan van 't Erve

1. Bestuursstijl

Amersfoort is toe aan een nieuwe bestuursstijl. De tijd dat de overheid altijd en overal het beste wist wat goed is voor de burgers, die tijd is echt voorbij. Ingehaald door de realiteit: bewoners en ondernemers, al dan niet in georganiseerd verband, nemen zélf het initiatief om problemen op te lossen of nieuwe zaken tot stand te brengen. De overheid ondersteunt dit waar nodig en gepast. **Co-productie** is daarmee een vanzelfsprekend instrument. Meer ruimte en minder regels, dat maakt meer mogelijk en bevordert zelfredzaamheid en eigen kracht. En omgekeerd kunnen de regels die er moeten zijn dan **beter worden gehandhaafd**.

Een overheid die stuurt op resultaat en vertrouwen maakt **besluitvorming transparant** en begrijpelijk, inclusief de meningsverschillen die aan besluitvorming vooraf gaan. Open communicatie, ook over tegenvallers en fouten. Alleen zo krijgt dienend leiderschap gezag. Het gemeentebestuur moet goed weten wat er leeft en **aanspreekbaar** zijn. Daarom geven wij een andere invulling aan het **wijkwethouderschap**, dat in onze bestuursstijl een prominenter plaats inneemt. Niet om de baas te spelen, maar om te luisteren en beter in te kunnen spelen op initiatieven in wijken en buurten. Ook met vier wethouders is het bestuur daar zichtbaar en aanspreekbaar.

Amersfoort is bij uitstek een stad waar **het 'nieuwe werken'** floreert. Kenmerken daarvan zijn: gebruik van ICT-mogelijkheden, sturen op resultaat in plaats van op aanwezigheid, grotere flexibiliteit in waar en wanneer je je werk doet, en samenwerking en vertrouwen in plaats van wantrouwen. Een stijl van werken waarbij werk en privé - inclusief zorg- en gezinstaken - beter te combineren zijn. Dat wordt vergemakkelijkt door de aansluiting van vrijwel alle woningen op het supersnelle glasvezelnet in de komende jaren, waarna allerhande **internetdiensten** tot bloei kunnen komen in de zorg, de cultuursector, beveiliging, het onderwijs, de amusementsindustrie en de zakelijke dienstverlening. In zo'n stad is behoefte aan **een nieuwe bestuursstijl** die past bij de nieuwe werkwijzen en omstandigheden, een bestuursstijl **die eigentijds is**.

Amersfoort 2.0

De gemeente speelt hier op in met 'Amersfoort 2.0'. Dat betekent: de deskundigheid van betrokkenen mobiliseren. Steeds meer communicatie gaat over en weer via de digitale snelweg. Het **inzetten van ICT** kan de dienstverlening op peil houden in tijden van bezuiniging. Een **flexibeler ambtelijke organisatie** met **gedigitaliseerde werkprocessen** komt uit met minder managers en minder werkplekken. De 'Amersfoortse attente ambtenaar' is een *civil servant* die weet dat **burgers centraal** staan.

Wij dringen bovenmatige kosten van externe inhuur terug. Ook zetten wij het regiemodel verder door en laten onderzoeken welke taken kunnen worden **afgestoten** of uitgevoerd op **contractbasis**. Maatregelen die efficiencyverhogend of kostprijsverlagend werken, zijn onderdeel van de bezuinigingsoperatie en worden in dat licht ingezet, ook als daar eenmalige investeringen voor nodig zijn.

Als het evenwicht verschuift van regeltjes naar maatwerk komt het vaker aan op **professionele beoordeling en gezond verstand**. Daarmee wordt de bureaucratie verminderd en de slagvaardigheid vergroot.

Zo'n nieuwe bestuursstijl levert veel op, maar moet wel **mogelijk worden gemaakt**. Wat is daarvoor dan nodig? Het college moet **duidelijker sturing geven** op proces (planning) en op inhoud, en moet moeilijke keuzen niet uit de weg gaan. Er moet **evenwicht** zijn in het college, in alle opzichten. De organisatie moet zich soepeler kunnen aanpassen aan de maatschappelijke opgaven. Cultuur (ontschotten) is daarbij belangrijker dan structuur (nieuwe hokjes). En het zou, als we met vallen en opstaan deze nieuwe weg proberen, jammer zijn als de gemeenteraad in een hyperige 'afrekencultuur' verzandt. Het college nodigt jaarlijks de raad uit om de onderlinge omgang te evalueren. Het **strategische zwaartepunt** moet weer bij de raad komen te liggen.

In een bestuursstijl die ruimte laat voor eigen verantwoordelijkheid wordt ook van burgers wat verwacht. Onderlinge **tolerantie** is een vitale waarde en geeft een samenleving vrijheid en economische voorspoed. Als de grenzen van het redelijke worden overschreden is het heel normaal dat burgers **elkaar durven aanspreken**, in gesprek gaan over wat samenleving inhoudt: oog voor andermans belangen, rekening houden met elkaar, en medemenselijke zorgzaamheid. Zodat de overheid niet uitdijt, opschuift, en binnendringt, maar **hoeder en vangnet** is daar waar dat echt niet anders kan.

Een nieuwe bestuursstijl is voor ons van groot belang; het is **één van de bouwstenen** van onze coalitie. In de andere delen van dit collegeprogramma treft u de concrete voorstellen aan die in deze nieuwe bestuursstijl hun oorsprong vinden. Wij maken halverwege deze bestuursperiode hierover een **tussenbalans** op om te bepalen in hoeverre wij op koers liggen.

Wij staan voor een bestuursstijl waarin het goed is je nek uit te steken als problemen moeten worden aangepakt, zonder het weldoordachte en de nuance te verliezen. Die bestuursstijl willen wij borgen in open en respectvolle Amersfoortse omgangsvormen.

2. Veiligheid en handhaving

Het verhogen van de betrokkenheid, eigen verantwoordelijkheid en het versterken van het zelfplossend vermogen van **burgers zijn de belangrijkste pijlers** voor de komende jaren (zoals bijvoorbeeld in Burgernet). Door bewonersinitiatieven te stimuleren en ondersteunen in (kleinschalige) buurtprojecten krijgen bewoners meer grip op de ontwikkelingen in hun dagelijkse woonomgeving. Daarnaast blijven wij pleiten voor voldoende **wijkagenten en ander 'blauw' op straat**, zoals ambtenaren met opsporingsbevoegdheid, en zetten ook in op de 'bestuurlijke aanpak' van onveiligheid. Het kan niet zo zijn dat de inzet van de politie door het bevoegd gezag geheel los staat van de prioriteiten van het lokale bestuur: wij blijven deze dan ook nadrukkelijk onder de aandacht brengen.

Voor de periode 2011-2014 maken wij een **Integraal Veiligheidsprogramma**, waarin de raad het beleidskader en de prioriteiten voor de komende periode vastlegt. Hoewel wij veiligheid in de bezuinigingsopgave ontzien, moeten ook hier scherpe keuzen worden gemaakt. Eenderde van de rijks gelden (€ 0,5 miljoen) vervalt per 2011. In de aanpak gaan wij uit van een **uitgebalanceerde mix** tussen preventief en handhavend of repressief optreden. Niet alleen bestrijden, maar vooral voorkomen van criminaliteit en onveiligheid staat daarbij centraal. Een startnotitie voor het Integrale Veiligheidsprogramma leggen wij medio 2010 aan de raad voor.

Het aantal jongeren in de bevolking neemt in de komende jaren in omvang toe. Het tegen gaan van **overlast en criminaliteit door jongeren** heeft een hoge prioriteit. De inzet richt zich vooral op het voorkomen dat jongeren in de problemen raken, en jongeren die zijn afgedwaald op het juiste pad krijgen.

In het **Veiligheidshuis** zet de gemeente zich in, samen met politie, justitie en jeugd- en zorginstellingen, voor de aanpak van criminaliteit en overlast (onder andere via de groepsaanpak).

Toezicht en handhaving door de overheid van allerhande regelgeving, van bestemmingsplannen tot parkeren, zijn essentieel om het gevoel van rechtsorde te bestendigen en overtredend gedrag al bij voorbaat te ontmoedigen. Zoals wel vaker is het effectief om vanuit twee kanten tegelijk te werken: enerzijds stimuleren van het normbesef, anderzijds strikt zijn in het handhaven daarvan. Meer dan in voorgaande jaren bezien wij vooraleerst of **regelgeving kan worden verminderd**. De regels die écht nodig zijn, laten zich ongetwijfeld uitstekend uitleggen en kunnen beter worden gehandhaafd. De raad stelt de inzet van mensen en middelen vast in het gemeentelijke integrale handhavingsprogramma. Het huidige beleid rond coffeeshops zetten wij voort.

3. Wijken, wonen, welzijn

Een overheid die burgers meer ruimte geeft, moet engageren op het niveau dat hen het meest nabij is. Natuurlijk, ook stedelijk beleid kan beter in co-productie dan eenzijdig tot stand komen. Maar voor de meeste Amersfoorters is de zeggenschap over de **dagelijkse leefomgeving** van veel groter gewicht. Het schaalniveau van buurt en wijk is het schaalniveau waarop mensen heel goed zeggenschap én verantwoordelijkheid kunnen dragen. Wij geven daarom het **wijkgerichte werken** een sterker accent. We hebben het dan zowel over het wijkwethouderschap - als gezicht en aanspreekpunt van het bestuur - als over het wijkbeheer en initiatieven vanuit bewonersgroepen.

Schoon, heel en veilig zijn een bekende drie-eenheid. De bezuinigingen op stedelijk beheer mogen niet leiden tot kapitaalvernietiging, en waar mogelijk worden afspraken gemaakt over zelfbeheer. De **kapvergunning** (die vrijwel altijd wordt toegekend) vervalt en wordt ingeruild voor een specifieke lijst te beschermen bomen. Ook wordt in een wijk op proef het **welstandsbeleid** opgeheven.

Samenleven vereist tolerantie, rekening houden met elkaar en zorgzaamheid. **Integratie en inburgering** zijn belangrijke thema's waarop het huidige beleid wordt voortgezet. Wel is dit, net als andere subsidiestromen, onderdeel van een kritische toets (zie onder financiën). Belangrijk voor de samenleving zijn de **'toonsoort en inkleuring'** die de overheid aanhoudt rond dit thema. Stigmatisering en populisme hebben daarin geen plaats: voor de overheid is iedereen gelijk. Er wordt niet 'gepamperd' en er wordt niet gediscrimineerd. Onaangepast gedrag of overlast worden aangepakt vanwege dat gedrag zelf, niet vanwege afkomst uit een specifieke cultuur of klasse. Ook in de politieke en publieke arena komen wij op voor burgerlijke vrijheden, waardigheid, en onderling respect.

Op de woningmarkt is veel in beweging. Op enkele harde **regels** na, zoals die van altijd en overal 30% sociale nieuwbouw. Een slagvaardig bestuur stapt af van regels als dogma's, maar gaat pragmatisch voor de **doelen** die daar onder liggen: **zorgen voor keuzevrijheid op de woningmarkt met speciale aandacht voor groepen met minder kansen**, zoals mensen met een laag inkomen en starters. Wij willen kortere wachtlijsten. Maatregelen die de doorstroming bevorderen waardoor een hele verhuisketen op gang komt, zijn daarvoor zeker zo belangrijk. Een **wijk met een gevarieerd woningaanbod** maakt een wooncarrière in de eigen wijk mogelijk en biedt een prettiger woonomgeving dan een monocultuur. Ook de huisvesting voor ouderen en studenten moet op peil blijven. In onze **woonvisie** worden dergelijke zaken uitgewerkt. Het financieren van goedkoop wonen voor hen die het (inmiddels) kunnen betalen is geen overheidstaak. Het systeem van **huren op maat** wordt geëvalueerd.

Vastgoedeigenaren, waaronder corporaties, spelen een grote rol om buurten en wijken niet alleen **fysiek**, maar ook **economisch en sociaal** op orde te houden. Dat is immers ook voor henzelf profijtelijk. Wij gaan in gesprek om het **maatschappelijk verantwoord ondernemen** te stimuleren waar dat nog onvoldoende tot uiting komt. Ook individuele burgers zetten zich vaak in op terreinen die in het verleden te gemakkelijk werd ingelijfd door overheidsgefinancierde professionals. **Organisaties voor vrijwilligers** kunnen de betrokken inzet van burgers weer ruimte geven. In zijn algemeenheid is een systematische doorlichting van de samenwerkingsverbanden in het sociale domein nodig, om af te wegen of de uitvoeringskosten in verhouding staan tot de opbrengsten en of activiteiten efficiënter kunnen worden uitgevoerd.

Gezondheid is zeker niet louter het resultaat van eigen keuze, zoals veel chronisch zieken en gehandicapten aan den lijve ondervinden. Maar **gezond gedrag** is wel eigen keuze en ook eigen verantwoordelijkheid. Toch kan de overheid gezond gedrag makkelijker maken en stimuleren, bijvoorbeeld door **goede informatie en voorlichting**. Dit is bij uitstek een taak voor scholen en de GGD.

Bij de opvangvoorzieningen, die worden gerealiseerd zoals besloten, is het van groot belang goed in contact te blijven met de omwonenden. Ook bij verlaafdenzorg is alles er op gericht vanuit het vangnet weer stabiel op eigen benen te komen.

Het invoeren van de **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)** heeft de zorg dichter bij de samenleving in de wijken en **dichter bij de burger** gebracht. Wij zien vanuit het rijk nog grote nieuwe veranderingen op ons af komen, waarbij zaken die vanuit de AWBZ (dus door

het rijk) werden gefinancierd worden overgeheveld naar de WMO (die wordt betaald uit de gemeentekas). Wij gaan er vanuit dat zo'n verschuiving van AWBZ naar WMO binnen het huidige voorzieningenniveau wordt opgevangen, zo nodig moet het voorzieningenniveau worden aangepast. De ambitie 'van vangnet naar trampoline' geldt ook bij de WMO, maar tegelijk is een stevig vangnet voor mensen die het écht nodig hebben onmisbaar. **Maatwerk** is belangrijk.

4. Mobiliteit

Mobiliteit is voor mensen individueel en voor de stad als geheel van vitaal belang. Op dit terrein vinden de **komende jaren grote investeringen** plaats. De middelen daarvoor worden door samenwerkende overheden in het zo genaamde '**VERDER**'-pakket vrijgemaakt en ingezet. Ook voor Amersfoort betekent dat veel werk aan de winkel, met ruim zicht op daadwerkelijke resultaten op korte en middellange termijn. Het betreft een doordachte mix van maatregelen voor verschillende soorten vervoer: fiets, openbaar vervoer, auto en vervoer over water. Verreweg het meeste geld komt van het Rijk. Er van uitgaande dat andere overheden zich houden aan gemaakte afspraken moet met ingang van **2014 nog Amersfoorts geld** worden gevonden. Hoewel wij mobiliteitsbudgetten daarom ontzien in de bezuinigingen, ontkomt ook dit terrein niet aan een kritische blik. Een regeling bijvoorbeeld die geen effect heeft op mobiliteitsdoelstellingen kan beter worden wegbezuinigd dan gehandhaafd. Geplande verbeteringen als de aanleg van de Kersenbaan worden doorgezet.

De wijze waarop de coalitiepartners elkaars mobiliteitsstandpunten zien komt gaandeweg **los van klassieke clichés als 'de asfaltlobby' versus 'autootje pesten'**. Enerzijds omdat een degelijke duurzame denkwijze inmiddels gemeengoed is, waarin een balans wordt gezocht tussen economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten die alle drie van wezenlijk belang zijn. Anderzijds omdat een slagvaardig bestuur de reële problemen onderkent en ook politiek ingewikkelde knopen doorhakt. En tenslotte omdat technologische innovatie en verandering van omstandigheden de klassieke clichés beginnen te overstijgen. Elektrisch vervoer, overschakelen op digitale bereikbaarheid en thuiswerken, een gezondere levensstijl, het combineren van verschillende soorten vervoer, mobiliteitsmanagement enzovoort bieden **kansen voor handiger en hoogwaardiger oplossingen** dan tot nu toe beschikbaar waren. Wij zetten hier voluit op in. Dat geldt bijvoorbeeld voor het stadshart (zie verderop), de uitrol van een supersnel glasvezelnet en de dienstenontwikkeling (zie hierboven) evenals functiemenging en intensief ruimtegebruik (zie bij 'werk'). Ook zetten wij in op aansluiting op het NS-nachtnet.

Hoewel de vrijheid van burgers om een eigen keuze te maken voor ons voorop staat, is een regulerende en handhavende overheid nodig waar individuele belangen elkaar in de wielen rijden. Bij snelheidsovertredingen bijvoorbeeld, of bij onverantwoord weggedrag. Maatregelen die de verkeersveiligheid op de Hamseweg verbeteren moeten snel worden geno-

men. Wij houden vast aan de bestaande parkeernorm op alle plekken in de stad, maar een experiment met een versoepelde parkeernorm op autolocaties is mogelijk. Wij voeren in een wijk op proef een radicale ‘ontbording’ door.

De uitvoering van het besluit voor een autoluwe binnenstad en het opheffen van parkeerplaatsen aan Spui en Havik wordt opgeschort, tot eerst met de betrokken bewoners en ondernemers uit de binnenstad een verkeerscirculatie- en parkeerplan is uitgewerkt. Dat doorgaand verkeer niet past in een middeleeuws stratenplan zal duidelijk zijn. Elektrisch vervoer biedt kansen voor stadsdistributie, ook zodat grote vrachtwagens kunnen worden geweerd. En binnen enkele jaren zal ongetwijfeld de loop toenemen naar het dan afgebouwde Eemplein. Met dat soort ontwikkelingen in aantocht kunnen betrokkenen met de gemeente een beter totaalplan maken. Wellicht kan dan meteen de bloemenmarkt terug op Havik. Onder ‘autoluw’ wordt overigens niet hetzelfde verstaan als ‘autovrij’.

Een knelpunt dat lang vooruitgeschoven is, is de ontsluiting van de westkant van Amersfoort, eerder ‘Westtangent’ genoemd. Het is iedereen duidelijk dat hier een probleem is ontstaan. Zeker gezien de ontwikkelingen die plaatsvinden in de omgeving van het gebied en bij het spooreplacement, waar de toevoeging van 1000 of zelfs 2000 woningen inmiddels een reële optie is geworden. Ongetwijfeld zijn er verschillen in de wijze waarop factoren als doorstroming, inpasbaarheid, milieu en ecologische impact worden gewogen, maar wij willen hier echt een oplossing bereiken. Liefst snel en goed. Daarom maken wij, samen met betrokken bewoners en ondernemers en binnen de randvoorwaarden van de wet (zoals milieunormen) en de beschikbare middelen, een toekomstgerichte westelijke ontsluiting mogelijk die evenwichtig is en een wezenlijke verbetering van de doorstroming oplevert. Eventuele ecologische schade wordt gecompenseerd. Besluitvorming wordt in deze raadsperiode afgerond, en als het meezit kan het werk zelfs al worden aanbesteed - want wij willen onomkeerbare stappen zetten in de aanpak van dit probleem aan de westkant van onze stad.

5. Ruimtelijke ontwikkeling en projecten

Het domein van ruimtelijke ontwikkelingen bevat uiteraard de reguliere opgaven als de actualisatie van bestemmingsplannen - meer globale bestemmingsplannen laten meer ruimte aan burgers (niet aan het college). Samenwerking met regiogemeenten en met de ‘Noordvleugel Utrecht’ is belangrijk. Iedereen hecht ook aan de GroenBlauwe structuur van Amersfoort als ‘groenste stad van Europa’. Het is mooi dat ook andere overheden dat doen en als medefinancier versterking van de GroenBlauwe structuur mogelijk maken. Er zijn allerhande ruimtelijke projecten zoals het Oliemolenkwartier, de Wagenwerkplaats, de Zonnehof, het Stadhuisgebied enzovoort: spannende ontwikkelingen in het ruimtelijke domein. Wij kunnen niet alles tegelijk, en alleen al om de kosten van planvoorbereiding te matigen is een prioriteitsstelling nodig.

Maar spannender nog zijn de onderwerpen waarover politieke meningsverschillen bestaan. Daarom gaat het hieronder over de golfbaan in Hoogland West, de bestemming van de Elisabeth-locatie, Amersfoort Vernieuwt en Vathorst. Verderop bij 'werk' komt onze opvatting over functiemenging en intensief ruimtegebruik aan de orde.

Het buitengebied **Hoogland West** maakt deel uit van de Groen-Blauwe structuur. Op basis van deze structuur is het 'Uitwerkingsplan buitengebied Hoogland West' vastgesteld. Deze visie is ons toetsingskader voor (groene) ruimtelijke ontwikkelingen.

Een eventueel initiatief tot het aanleggen van een **golfbaan** in dit gebied kan gehonoreerd worden op voorwaarde dat er een uitvoeringsplan komt waarbij gemeenteraad en bewoners zijn betrokken. Ook dient er de garantie te zijn dat het golfbaanterrein toegankelijk blijft met recht van overpad, dat in het gebied fiets- en wandelpaden (en mogelijk ruitersporen) worden aangelegd, dat geen afsluiting plaatsvindt in de vorm van hekwerken en dat er geen verlichting in de baan wordt geplaatst. De golfbaan zal worden aangelegd volgens het principe van *Committed to Green*®.

Een goed ziekenhuis is voor een grote stad een essentiële voorziening. Jaren geleden is besloten aan de Maatweg het nieuwe Meander te bouwen en de vrijgekomen ziekenhuislocaties **budgetneutraal** te ontwikkelen: de hele operatie moest evenveel kosten als opbrengen. Dat heeft vanaf het begin veel weerstand oproepen waar het ging om de Elisabethlocatie, omdat die gelegen is in een bijzondere groenzone rond de Heiligerbergerbeek. Velen zien het vertrek van het Elisabethziekenhuis als een **unieke kans** het landschappelijk groen te herstellen. Dat geldt overigens niet voor de locatie **Sportfondsenbad**. Daar onderzoeken wij de optie van renovatie (quick scan, zie onder 'Sport') en willen hier anders seniorenhuisvesting.

De Elisabethlocatie houdt ons al vele jaren bezig. In verkiezingsprogramma's van elk van de coalitiepartijen is op enig moment de ambitie opgenomen om het Beekdal groen in te vullen. Maar **financieel realisme** is evenzeer een belangrijke waarde. Deze tegenstelling is reëel en stelt ons voor een moeilijke keuze. Wij zullen vasthouden aan de waarde die achter 'budgetneutraliteit' steekt, maar willen deze niet verengen tot een boekhoudsom. De unieke en historische kans om hier het landschap te herstellen is ons veel waard. Wij zullen **de Elisabethlocatie niet bebouwen**, maar een groene bestemming geven in de vorm van een samen met bewoners in te richten en te beheren stadspark.

Dat betekent nogal wat, omdat wij tegelijk ons financiële realisme hooghouden. Daarmee verplichten wij ons dus om elders miljoenenbedragen aan incidentele middelen vrij te spelen. In het kader van de komende structuurvisie brengen wij de kansen in beeld voor **extra woningbouw op andere locaties**. Niet in gebieden waarvan juist het dorpse karakter behouden moet blijven, maar zeker wel waar intensief ruimtegebruik kan toevoegen aan de ruimtelijke kwaliteit, zoals te zien is bij Amersfoort Vernieuwt. Voorts zullen wij ons met volle overtuiging inzetten voor het verwerven van **groene subsidies** en bijdragen van andere partijen.

Mocht dat onvoldoende soelaas bieden, dan zullen wij alle **bestemmingsreserves** kritisch doorlopen. Zo verbreden wij 'budgetneutraliteit' naar het niveau waarop het thuishoort: stadsbreed. Wij hebben afgesproken hiervoor vooralsnog niet de budgetten voor **economie**

of **bereikbaarheid** aan te spreken, maar geven - financieel realisme gebiedt dat - in de categorie 'sport' de bestemmingsreserve **IJsbaan** vooralsnog op. Dat is een begin. De eenmalige kans om voor vele generaties een impuls te geven aan beleving van groen en landschap maakt het waard die moeilijke keuzen aan te gaan.

Amersfoort Vernieuwt

Amersfoort Vernieuwt is een integraal programma in de naoorlogse wijken dat de leefomstandigheden en de kwaliteit van de gebouwde omgeving duurzaam moet verbeteren. Een dergelijke herstructurering heeft een **looptijd van meerdere bestuursperioden**. Wij willen Amersfoort Vernieuwt **doorzetten**, maar vinden wel een **herijking** noodzakelijk. Wat willen we bereiken en is dit de beste weg om dat te doen? De fysieke- en veiligheidsaanpak hebben evident succes. De economische component is beperkt in omvang en nog maar net gestart. De sociale component is helaas verbrokkeld in een waaier aan opgestapelde projecten ('projectencarrousel') waarvan de meerwaarde niet altijd inzichtelijk is.

Om meer sturing te geven aan Amersfoort Vernieuwt dat nog jaren zal doorlopen, brengen wij alle geldstromen **onder één noemer in de begroting** en koppelen uitgaven aan heldere doelstellingen. Natuurlijk is niet alles meetbaar, zeker in het sociale domein, maar dan nog kan een **kwalitatief onderzoek** ons een betere indicatie over doelstellingen en resultaten geven dan waarover wij momenteel beschikken. Wij vinden het van belang dat de fysieke, economische, en sociale componenten van Amersfoort Vernieuwt aan elkaar **gekoppeld** zijn en dat er **vooraf** zicht is op doelstellingen en resultaten. Een herijking betekent dus niet dat wij sociale doelstellingen loslaten.

Naast een herijking is ook een **heroverweging** in het kader van de bezuinigingen aan de orde. De AV-teams bijvoorbeeld zorgen voor een op individuele gevallen toegesneden aanbod van diverse instanties. De instanties zullen inmiddels zelf hun aanbod kunnen afstemmen - horen dit ook te doen - zodat de AV-teams daarvoor overbodig worden. Wij zullen de financiering van de AV-teams afbouwen.

Vathorst

De bouw van Vathorst staat in de traditie van kwalitatief hoogwaardige uitbreidingswijken die 'Amersfoort groeistad' de afgelopen decennia aan de noordkant realiseerde. Wegens de economische crisis is de bouw vertraagd. Kostenbesparingen zijn doorgevoerd met **behoud van kwaliteit**. Dat blijft voor ons het uitgangspunt. Mensen hebben geen huis gekocht wegens de crisis, maar hun woningvraag is uitgesteld en niet weggefallen. **Ook Vathorst West** zal uiteindelijk, al is het maar om financiële redenen, worden gebouwd. Wij onderzoeken of verdere **planoptimalisatie** mogelijk is om plekken elders in de stad groen te houden, maar verwachten dat de ontwikkeling van Vathorst West **in deze collegeperiode nog niet** aan de orde zal zijn.

In het bestaande Vathorst begint de wijk zich gaandeweg te settelen. De eerste mankementen doen zich voor die in deze bestuursperiode moeten worden geadresseerd. Zo is op plekken sprake van **parkeeroverlast** (auto's op de stoep), waar het autobezit de parkeernorm overschrijdt. Hoewel wij bereid zijn te bezien waar met maatwerk lokale oplossingen mogelijk zijn, blijft de afgesproken **parkeernorm** in Vathorst van kracht. De **ontsluiting** van

Vathorst is in spijtstijden evident een probleem. De aansluiting met het Heideweg-viaduct met voorrang aanleggen biedt enig soulaas. Daarnaast is een reëel onderzoek nodig naar oplossingen. Enig oponthoud in de spits is acceptabel, maar het gaat er om te bezien of de oorspronkelijke ontwerpeisen nog aansluiten op de werkelijkheid.

Het tekort aan **sportfaciliteiten** is eveneens een zorg. Wij koersen op een gedeeltelijke oplossing in een deel van Vathorst Noord zonder de groene landschappelijke kwaliteit van het gebied als geheel aan te tasten. De verdere **ontwikkeling van Vathorst Noord** is onderdeel van de komende bezuinigingsbesprekingen en in diverse opzichten afhankelijk van externe gelden.

In de huidige marktomstandigheden is **particulier en collectief opdrachtgeverschap** kansrijk. Zelfs in Vathorst Noord liggen daarvoor kansen binnen de bestaande bestemmingen.

6. Werk

Wonen en werk zijn in Amersfoort meer dan elders verbonden. De arbeidsdeelname is hoog, het aantal jonge gezinnen eveneens. Amersfoort blinkt uit als plek voor het combineren van wonen en werken, van zorgtaken en carrière. De stad is een gewilde **vestigingsplaats voor mens én bedrijf** door het aantrekkelijke woonklimaat en de goede voorzieningen, het groen, de veiligheid, de banen en de ligging nabij Utrecht en Amsterdam. Citymarketing brengt dit onder de aandacht. In de komende jaren wordt bovendien naar vrijwel alle woningen een glasvezelnet aangelegd.

Het combineren van wonen en werken als de specifieke kracht van onze stad geven wij meer ruimte. Werken ook in de wijken, wonen ook in kantoren of boven winkels, kortom: **functiemening in de stad, in de wijk, in hetzelfde pand**. Dat geldt zowel voor woonwijken als op bedrijventerreinen zoals - op termijn - De Isselt. Daarbij zoeken wij evenwicht tussen enerzijds vrijheid voor verandering en menging en anderzijds het voorkomen van risico of (parkeer)overlast.

We moeten niet bang zijn om **al te knellende regels op te ruimen**, zodat ondernemende mensen meer ruimte krijgen voor hun initiatieven. Een goede rechtsbescherming hoeft meer flexibiliteit en transformatie lang niet altijd in de weg te staan. Wij geven een **'taakgroep transformatie'** de opdracht om creatief en oplossingsgericht naar bestaande blokkades te kijken en daarin ongebaande paden te vinden. De strikte functiescheiding die nog stamt uit de jaren zestig is al lang niet meer van deze tijd en past zeker niet meer bij de economie van morgen, waarin met glasvezel, ZZPers en kenniswerkers een nieuwe wind is gaan waaien. **'Broedplaatsen' voor ZZPers** zijn belangrijk, alles als 'creatief' bestempelen niet.

De gemeente faciliteert (dienstverlening, netwerkvorming, huisvestigingsgidsen) en maakt de eigen loketten klantvriendelijk, legt de 'rode loper' uit. Starters moeten kunnen door-groeien, bedrijven moeten internationaal kunnen ondernemen. Daarnaast zien wij in Amersfoort kansen voor de vrijetijdseconomie en voor de markt van **congressen en (zake-**

lijk) **toerisme**. De betere onderlinge samenwerking, marketing en zichtbaarheid die nodig zijn worden vanuit de gemeente ondersteund samen met het bedrijfsleven.

De visie van de Commissie Van Ek heeft ons een aantal goede inzichten meegegeven om een vitale stad in een complete regio te blijven, de woonwerk balans te behouden, en een duurzame economische groei te bewerkstelligen. Daar geven wij via een economische agenda invulling aan. Een krachtige Raad voor Economische Ontwikkeling houdt ons bovendien bij de les, legt verbanden, jaagt aan en geeft ons (ongevraagd) advies. En ook aan onze buurgemeenten. Niet alleen de economie, maar ook het onderwijs, de woningmarkt, de vrijetijdsbesteding en de mobiliteit bewegen zich al langer op dat **grotere, regionale schaalniveau**. Waar administratieve zaken als gemeente- of provinciegrenzen een goed functionerende samenhang in de weg staan, willen wij **bestuursakkoorden** sluiten over de grenzen heen. Burgers en ondernemers mogen dat van een slagvaardig bestuur verwachten. Ook onze onderscheiden Sociale Dienst zal de schaalvoordelen van die regionale dimensie zoeken en benutten.

Kritischer staan wij tegenover het steeds verder fuseren van organisaties en samenwerking in grootschaliger verbanden, als daarmee in de praktijk de **beslissingsbevoegdheid** van college of gemeenteraad wordt uitgehouden. Gemeentelijke taken moeten door een democratisch bestuur worden gestuurd en verantwoord: verlengd lokaal bestuur moet geen eigen leven gaan leiden.

Onze Sociale Dienst is gelukkig goed voorbereid nu de gevolgen van de economische crisis zich aandienen. Mensen weer **toeleiden naar een baan** is daarin de belangrijkste opdracht, die wordt uitgevoerd samen met andere instellingen als het UWV Werkbedrijf. Maar ook mensen die lager staan op de participatieladder zijn gebaat bij een aanpak ‘van vangnet naar trampoline’. Zodat **over de hele linie een beweging en doorstroming** wordt ingezet, ook al zal voor sommigen een betaalde baan uiteindelijk buiten bereik blijken te zijn. Een extra kritische blik op de inzet van instrumenten is nodig als vanuit het rijk de budgetten voor reïntegratie ernstig onder druk komen. Ook in het **armoedebeleid** kan de inzet meer gefocussed worden, waarbij het thema ‘kinderen in armoede’ prioriteit heeft. Diverse particuliere organisaties, van diaconie tot voedselbank, nemen steeds meer een eigen rol in de armoedebestrijding.

12

7. Jeugd, onderwijs, sport

Amersfoort is in Nederland na Almere de grote stad met de meeste jeugd. Het scholingsniveau van onze toekomstige beroepsbevolking is van eminent belang. We stevenen immers af op een creatieve kennis- en diensteneconomie, waarin een goede start en vervolgens levenslang leren vanzelfsprekend zullen zijn. Amersfoort hecht groot belang aan **een goede kwaliteit** van het onderwijs, van voorschoolse opvang tot VMBO, MBO, HBO en volwasseneneducatie. Inspanningen zijn er op gericht het aanbod aan MBO, HBO en

(post)academisch onderwijs uit te breiden. Ook is het nodig de doorlopende lijnen in het **beroepsonderwijs** beter te stroomlijnen, en is verdere afstemming nodig tussen arbeidsmarkt en onderwijs.

Een van de bedreigingen voor een goede ontplooiing van ons toekomstig ‘menselijk kapitaal’ is de toenemende **tweedeling tussen ‘zwarte’ en ‘witte’ scholen**. Achterstandsleerlingen zijn steeds meer geclusterd op dezelfde scholen, hetgeen de problemen verdiept en bovendien een extra belasting betekent voor de betrokken leraren en docenten. Het voorkomen van een dergelijke tweedeling is voor ons belangrijk, al was het maar omdat een achterstand in de vroege jeugd een heel leven kan doorwerken en de daaruit voortkomende probleemsituaties kunnen leiden tot veel hogere **maatschappelijke kosten**. Een Amersfoorts eenheidssysteem bij de **inschrijving** voor de basisschool kan een deel van de oplossing zijn, waarbij het nadrukkelijk niet de bedoeling is dat de overheid invloed op de schoolkeuze gaat uitoefenen.

In Amersfoort is het concept van de Amersfoortse Brede Combinatieschool (ABC-school) ingevoerd. De ABC-school legt een verbinding met andere voorzieningen in de wijk, zoals de naschoolse kinderopvang. Sommige gebouwen zijn zelfs helemaal aangepast op verschillende soorten gebruik. Wegens de krappe financiële situatie zal een verdere fysieke doorvoering van het ABC-concept, door **aanpassing van alle (school)gebouwen**, niet plaatsvinden buiten de prioriteitswijken. Wel bezien wij hoe scholen meer **zeggenschap over de binnenkant** van ‘hun’ schoolgebouw kunnen krijgen, zonder het economisch eigendom over te dragen - met dat laatste zijn elders geen goede ervaringen opgedaan.

School en opvang ‘van 7 tot 7’ is zowel voor ouders (op de arbeidsmarkt) als voor kinderen van belang. Goede afspraken over het **beheer** tussen onderwijs- en opvangorganisaties en andere instellingen zijn daarvoor essentieel en onmisbaar. De samenwerking wordt soms belemmerd omdat instellingen worden gefinancierd uit verschillende geldstromen met verschillende eisen. Wij zullen dit soort obstakels zoveel mogelijk wegnemen.

Het **leerlingenvervoer** wordt afgestemd op de normen van de VNG.

Amersfoort is een jonge stad en heeft zijn jongeren steeds meer te bieden. Maar niet alles is rozengeur en maneschijn. De tolerantie voor ‘hangjongeren’ neemt af en de beleefde overlast van jongeren neemt toe. In Amersfoort wordt **niet gepamperd**. Onaangepast gedrag wordt niet beloond met een jeugdhonk. De aanpak is daarentegen ‘**hard**’ en ‘**zacht**’ **tegelijk**, dat wil zeggen: zowel handhaven van de normale omgangsvormen als een bedding bieden voor educatie, sport en ontplooiing. Er komt extra inzet om **spijbelen** tegen te gaan, zeker waar het kinderen onder de 12 betreft. Ook spijbelen van de middelbare schooljeugd is natuurlijk ongewenst; scholen hebben hierin een taak. Er zijn jongeren die worden **overbelast** met allerlei problemen tegelijk. Het is van groot belang dat zij geen ‘**dropouts**’ worden en weer hun plek vinden in maatschappelijk verband.

Gelukkig gaat het met de overgrote meerderheid van de jongeren uitstekend. Het is een spannende leeftijd waarop je veel te ontdekken hebt, zodat je groeit. En dat is leuk! Amersfoort geeft ruimte aan jongeren.

Sporten is gezond en bovendien het middelpunt van een uitgebreid verenigingsleven. Breedtesport staat voor ons nog steeds voorop. Amersfoort wil binnen de gegeven

budgettaire kaders de sportaccommodatie bieden die past bij de sportbehoefte van een jonge, groeiende stad. Sommige clubs hebben wachtlijsten, maar er zijn ook plekken en tijden dat accommodaties worden onderbenut. Een snelle maar goede **inventarisatie** is nodig, waarbij we eerst op een rijtje zetten waar sportfaciliteiten **beter benut** kunnen worden. Ook willen wij zicht op **inverdieneffecten** door bijvoorbeeld meervoudig gebruik, een andere wijze om het beheer te organiseren, of door het combineren van de sport met andere functies.

Als dit onvoldoende soelaas biedt om de wachtlijsten te verminderen zullen wij de beschikbare **middelen heroverwegen**, gelijktijdig met de verdere afwegingen die in het kader van de bezuinigingsoperatie nodig zijn. Het aanpassen van het aanbod op de vraag kan niet van vandaag op morgen, maar het is ons wat waard om de **wachtlijsten** fors terug te dringen. Wij maken het mogelijk dat de ASF kan opereren als volwaardig adviseur bij ontwikkelingen in het sportbeleid. Een topsport evenement in Amersfoort is gepast. Ondanks onze betrokkenheid bij deze (breedte)sport moeten wij met pijn in het hart de IJbaanreserve vooralsnog opgeven.

Wij voeren een *quick scan* uit naar de opties voor renovatie of vernieuwbouw van het huidige **sportfondsenbad** om dit als alternatief goed in beeld te krijgen. Ruimtebeslag (geen aantasting van het Beekdal), bereikbaarheid (verkeersdruk op de wijk) en rentabiliteit (is het tenminste € 8 miljoen goedkoper) gelden daarbij als randvoorwaardelijk. Deze *quick scan* vormt geen belemmering voor een verdere voorbereiding van de locatie Hogeweg.

8. Cultureel klimaat + stadshart

Een sprankelend cultureel klimaat is voor een stad in meer dan één opzicht van belang. Ten eerste voor de kunst en cultuur zelf, waarvan mensen genieten en die inspiratie en diepgang kunnen brengen. Ook **economie en toerisme** zijn nauw verweven en afhankelijk van cultuur. Een goed cultureel klimaat is kernzaak voor innovatie en voor de aantrekkelijkheid van een stad. Bovenal is het cultureel klimaat een kernzaak **voor de Amersfoorters zelf**. Het geeft onze samenleving een kwaliteit die uitgaat boven het directe nut-en-noodzaak: identiteit, expressie, 'anders kijken', tolerantie. Kunst **in de openbare ruimte** bijvoorbeeld geeft eigenheid aan een plek en een thuisgevoel in de **wijken**. Zeker als bewoners daarbij zijn betrokken. Kunst en cultuur moeten laagdrempelig en voor een breed publiek toegankelijk blijven, zowel in de 'passieve beleving' als in de 'actieve beoefening' er van. Zelf muziek, beeldende kunst, of theater maken is voor velen een essentieel onderdeel van hun leven. Een goed cultureel klimaat is een voedingsbodem voor expressie en nieuwsgierigheid.

De **gemeente schept basisvoorwaarden** voor een goed cultureel klimaat. Waarbij we dan meteen twee kanttekeningen maken: cultuur is goed voor het welzijn, maar geen welzijns-

project. En: cultuureducatie is onderdeel van goed onderwijs en de eerste verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf. De gemeente moet zich **duidelijker doelen stellen** dan in de huidige cultuurnota zijn opgenomen, maar dient weg te blijven van het oordelen over wat 'mooi' en 'lelijk' is. Wél is kwaliteit belangrijk. Daarom stellen wij een breed samengestelde **Amersfoortse Cultuur Raad** in die het gemeentebestuur adviseert over aangevraagde subsidies. Zo wordt ook het risico op elitarisme en/of bestuurlijke willekeur teruggedrongen.

Attractieve elementen in het Amersfoortse culturele klimaat zijn de **festivals** die zowel in het stadshart als in de wijken plaatsvinden. Amersfoortse festivals moeten niet verwateren tot doorsnee evenementen. Locaties moeten in overleg met de buurt worden gezocht. De gemeente subsidieert een beperkt aantal, kwalitatief hoogwaardige festivals met een eigen profiel. Dat geldt ook voor de subsidiëring van cultuurvoorzieningen: er moet een samenhangende **culturele basisinfrastructuur** komen die langjarig wordt ondersteund en waarvan de programmering en communicatie stedelijk moet zijn afgestemd. Daarnaast zijn slechts beperkt middelen beschikbaar om steeds voor beperkte tijd nieuwe initiatieven en experimenten te ondersteunen.

Verplaatsing van De **Flint** blijft mogelijk in de toekomst maar is in deze periode niet aan de orde. Wél moet gezocht worden naar versterking van de exploitatie. In de hele cultuursector is daarnaast **professionalisering van de sponsoring** nodig; de gemeentelijke subsidievoorwaarden moeten prikkels bevatten die dat stimuleren.

Amersfoort heeft een prachtig stadshart, waarvan bewoners, ondernemers en instellingen gezamenlijk de **balans tussen leefbaarheid en aantrekkelijkheid** (inclusief omzet) moeten bepalen. De gemeente moet daarvoor ruimte laten, maar kan wel faciliteren door via **binnenstadsmanagement** partijen te verbinden. Er ligt een uitvoeringsagenda binnenstad en een convenant. Wij streven, in overleg met betrokken partijen, naar vrije sluitingsdagen voor de horeca en breiden het aantal koopzondagen uit naar twaalf per jaar.

Zorg voor het **gebouwde erfgoed** is een erezaak. Bij monumenten zijn de kansen voor behoud doorgaans gelegen in hun ontwikkeling. Zo is de Wagenwerkplaats een interessant oud gebied met een enorme ontwikkelingspotentie. Binnen één jaar leggen wij het nieuwe monumentenbeleid voor aan de raad. Vanaf de Wagenwerkplaats moet een mooie lommerrijke wandel-en fietsroute komen, die ook het treinstation met de Hogeschool en het Eemplein verbindt. Onze stadsarchitect heeft terecht gesteld dat er echt iets moet gebeuren aan verbinding tussen station en stadshart; dat kan aan de noordkant van het spoor.

Omroep Amersfoort is helaas inmiddels een monument met weinig levensvatbaarheid gebleken. Wij bepalen binnen een breder kader van **toekomstgericht mediabeleid** hoe de middelen effectiever kunnen worden ingezet, waarbij ook burgerinitiatieven een belangrijke rol spelen.

9. Duurzaamheid

Duurzaamheid in de zin van ‘in balans’ en ‘toekomstvast’ is niet enkel een van onze centrale waarden. Het vereist ook in de praktijk een transitie, een aanpassing van situaties en praktijken die uit balans en uiteindelijk onhoudbaar zijn. Er komt binnen een jaar een integraal **programma duurzaamheid** om de transitie naar een duurzame samenleving op gang te brengen waarin economische, ecologische en sociaal-culturele aspecten met elkaar in evenwicht zijn. Initiatieven van bewoners, ondernemers en instellingen zijn hierbij belangrijk. Ook kan **technologische innovatie** de ontwikkelingen in een stroomversnelling brengen, met name waar het gaat om voorkomen van vervuiling, **duurzame energie** en **duurzame mobiliteit**. Zo liggen er grote kansen op het gebied van elektrisch vervoer, die wij samen met bedrijven en andere overheden zullen oppakken.

In deze bestuursperiode zetten wij daadwerkelijk stappen voorwaarts op weg naar een **CO₂ neutrale stad** en hechten grote waarde aan **biodiversiteit**. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld en heeft zicht op de mate van duurzaamheid van al haar maatregelen. Uiteindelijk is duurzaamheid ook heel **rendabel**, zodat het bedrijfsleven inmiddels op brede schaal ambities op het terrein van duurzaamheid omarmt. Dit geldt voor de gemeente zeker ook, het is goed om hierin te investeren. Led-lampen verbruiken minder energie en verdienen zichzelf terug. Duurzaam bouwen levert op, en de filosofie van *cradle to cradle* geeft velen een nieuw en motiverend perspectief.

Moralisme hebben we niet zo nodig, maar wel een pragmatische aanpak, aansluiten bij een gezonde en aantrekkelijke levensstijl en een beetje vrolijkheid. Waarom bijvoorbeeld geen eetbare plantsoenen? ;-) Betrokkenheid van bewoners bij hun wijk geeft sociale stabiliteit en een duurzamer samenleving.

Voordat wij naar *cradle to cradle* zullen zijn overgeschakeld is afval nog een kostenpost. Minder en gescheiden afval en een goed georganiseerde afvalverwerking kunnen de kosten drukken. De totale lokale lasten nemen behoudens inflatie niet toe, ondanks de bezuinigingen.

10. Financiën

In deze bestuursperiode **bezuinigen wij € 20 miljoen structureel**. Dat is een majeure opgave, die deze hele periode zal domineren. In zekere zin zal de lokale overheid zichzelf opnieuw moeten uitvinden. Een meer bescheiden, weloverwogen rol van de overheid sluit aan bij onze centrale waarden: verbondenheid, slagvaardigheid, duurzaamheid. Een samenleving waarin mensen zijn verbonden moet ruimte krijgen voor eigen kracht; een slagvaardige en betrouwbare overheid luistert maar hakt ook knopen door; en een duurzame, toekomstvaste aanpak is gebalanceerd en wentelt geen lasten af naar anderen of naar de toekomst.

Mooie woorden, maar de werkelijkheid van bezuinigen is hard. Het college bereid de bezuinigingsvoorstellen voor, waarover wij het volgende hebben afgesproken:

- Geen van de beleidsterreinen ontkomt aan een **kritische doorlichting** in het kader van de bezuinigingsopgave van € 20 miljoen;
- Wij willen **relatief ontzien**: onderwijs, veiligheid, economie en bereikbaarheid, sport, en investeringen voor duurzaamheid. Ook de lokale lasten worden ontzien, deze zullen als geheel in deze periode niet stijgen (behoudens inflatie), en daarbinnen wordt ook de OZB ontzien;
- Dat betekent dat andere terreinen **relatief zwaarder** worden belast. In de wijken is het faciliteren van activiteiten van belang, en niet de welzijnsgebouwen op zich. Het stedelijk beheer zal een tandje lager moeten, waarbij kapitaalvernietiging moet worden voorkomen. De kosten van Amersfoort Vernieuwt worden kritisch bezien en de AV-teams afgebouwd. Ook lagere kosten op onderdelen van het welzijns- WMO- en cultuurbeleid en sociale zaken dragen bij aan de bezuinigingsopgave. De doelmatigheid en doeltreffendheid van subsidies zullen kritisch worden doorgelicht, over de hele linie, ook om te zien hoe we vaker 'van vangnet naar trampoline' komen. De kosten van het ambtelijk apparaat moeten omlaag, waarbij vooralsnog geen baangaranties kunnen worden gegeven. Planvoorbereiding moet selectiever. Het doorzetten van het regiemodel (onderdelen verzelfstandigen) wordt onderzocht;
- De **Elisabethlocatie** wordt groen. Over de hele stad worden de mogelijkheden van verdichting onderzocht om dit te compenseren en externe middelen worden geworven. Als dit onvoldoende oplevert worden de bestemmingsreserves aangesproken, behoudens die voor economie en bereikbaarheid. De IJsbaanreserve geven wij vooralsnog op, dit is een begin;
- Waar mogelijk zullen wij vereenvoudigingen doorvoeren en regels afschaffen, meer werken vanuit **vertrouwen in plaats van wantrouwen**, en ruimte geven aan eigen initiatieven en eigen kracht. Ook dit levert besparingen op.

Public Affairs

Samenwerking met de eigen inwoners, ondernemers en instellingen is voor ons vanzelfsprekend. Maar Amersfoort is geen eiland. Externe oriëntatie is noodzakelijk, zowel om op te komen voor Amersfoortse **belangen**, als om **extra kansen** naar Amersfoort te halen. Wij hebben ambities met Regio Amersfoort, want samen staan we sterker. De oriëntatie op wat andere overheden willen kan leiden tot een financiële samenwerking waarbij beleidsdoelen van Provincie, Rijk, of Europa zichtbaar worden in concrete projecten in Amersfoort of in de Amersfoortse regio. Met lobby en netwerken gaan wij professioneel om, dus attent én efficiënt. Want een teveel aan '**bestuurlijke drukte**' van overlegfora en platforms is ons een doorn in het oog. En eerlijk gezegd hebben we daar ook gewoon geen tijd voor: we hebben wel wat beters te doen.

BIJLAGE: portefeuilleverdeling

13 april 2010: Zoals de raad een plaatsvervangend voorzitter aanwijst, zo wijst het college zelf de loco-burgemeester aan. Ook de wijkwethouderschappen worden in het college bepaald.

BPA

Wijken en welzijn

(inclusief wijkgericht werken, GGD, opvang, gezondheid, zorg, WMO)

Jeugd, Onderwijs, Sport

(inclusief Amersfoort Jong, ABC-schoolconcept, doorstroming beroepsonderwijs, MBO/HBO, aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt, Amersfoortse Sport Federatie)

VVD

Financiën

(inclusief bezuinigingsaanpak, grondzaken, periodieke projectenrapportage, aandeelhoudersschappen)

Mobiliteit

(inclusief VERDER, westelijke ontsluiting, openbaar vervoer, parkeren, autoluw stadshart en stadsdistributie)

Wonen

(inclusief woonvisie)

D66

Ruimtelijke Ontwikkeling en projecten

(inclusief bestemmingsplannen, structuurvisie, groenblauwe structuur, Noordvleugel Utrecht, projecten Amersfoort Vernieuwt, Vathorst (+west/noord), Wagenwerkplaats etcetera)

Cultureel klimaat + Stadshart

(inclusief Eemplein/Eemhuis, Archief Eemland, monumenten, Amersfoortse Culturele Raad, mediabeleid)

GroenLinks

Duurzaamheid en beheer

(inclusief nieuwe energie, programma duurzaamheid (economisch, ecologisch, en sociaal-cultureel in balans), wegingskader duurzaamheid, stedelijk beheer, aanleg glasvezelnet, milieuzaken en afval)

Werk

(inclusief economische agenda, Raad voor de Economische Ontwikkeling, sociale zaken, armoede, toerisme)

Amersfoort 2.0

(dienstverlening, ICT, P&O en vernieuwing werkwijze organisatie, deregulering, internetdiensten)

Burgemeester

Algemeen bestuur en public affairs

(inclusief regionale samenwerking, Europa, communicatie en citymarketing, lobby)

Openbare orde en veiligheid

(inclusief crisisbeheersing en risicocommunicatie)

Handhaving

(inclusief dierenwelzijn)